

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

23 ноември 2021 г.

12:00 ч.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ¹

Октомври 2021 г.

През октомври 2021 г. *широките пари* (паричния агрегат $M3^2$) се увеличават на годишна база с 12.7% при 13.3% годишното нарастване през септември 2021 година. В края на октомври 2021 г. *широките пари* са 123.160 млрд. лв. (95.9% от БВП³) при 122.821 млрд. лв. към септември 2021 г. (95.6% от БВП). Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат $M1^{4,5}$ се увеличава през октомври 2021 г. с 19.7% на годишна база (20.1% годишен ръст през септември 2021 година).

Графика 1

¹ Пълният комплект от таблици за паричната статистика, както и методологическите бележки, се намират на интернет страницата на БНБ в раздел *Статистика/ Парична и лихвена статистика/ Парична статистика*.

² Паричният агрегат $M3$ включва паричен агрегат $M1$, депозити с договорен матуритет до 2 г., депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца, и търгуеми инструменти (издадени дългови ценни книжа до 2 години, акции/дялове на фондовете на паричния пазар и репо-сделки).

³ При БВП за 2021 в размер на 128.439 млрд. лв. (прогнозни данни на БНБ).

⁴ Паричният агрегат $M1$ включва най-бързоликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън Парично-финансови институции и овърнайт-депозити в левове и чуждестранна валута).

⁵ Във връзка с извършен анализ на банковите продукти и в съответствие с методологическите изисквания, с данните към януари 2020 г., са прекласифицирани прехвърляеми спестовни депозити от показател *Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца* в показател *Овърнайт депозити* на сектор *Домакинства*. Прекласификациите са нетрансакционни изменения в данните с еднократен ефект - за допълнителна информация относно дефинициите на финансовите потоци виж *Методологически бележки* към данните по парична статистика.

В края на октомври 2021 г. депозитите⁶ на неправителствения сектор⁷ са 100.664 млрд. лв. (78.4% от БВП), като годишното им увеличение е 11.3% (11.8% годишно повишение през септември 2021 година). Депозитите на *Нефинансови предприятия* са 31.693 млрд. лв. (24.7% от БВП) в края на октомври 2021 година. В сравнение със същия месец на 2020 г. те се увеличават с 12.2% (10.8% годишно повишение през септември 2021 година). Депозитите на *финансовите предприятия* нарастват с 18.5% на годишна база през октомври 2021 година (36.3% годишно повишение през септември 2021 г.) и в края на месеца достигат 3.966 млрд. лв. (3.1% от БВП). Депозитите на *Домакинства и НТООД* са 65.006 млрд. лв. (50.6% от БВП) в края на октомври 2021 година. Те се увеличават с 10.4% спрямо същия месец на 2020 г. (10.9% годишен ръст през септември 2021 година).

Графика 2

Нетните вътрешни активи са 74.039 млрд. лв. в края на октомври 2021 година. Те се увеличават с 14.9% спрямо същия месец на 2020 г. (15% годишно повишение през септември 2021 година). В края на месеца основният им компонент – *вътрешният кредит*, възлиза на 74.489 млрд. лв. и нараства спрямо октомври 2020 г. с 14.3% (14.4% годишно увеличение през септември 2021 година). През октомври 2021 г. вземанията от неправителствения сектор⁸ се увеличават със 7.9%, като достигат 72.163 млрд. лв. (7.5% годишно увеличение през септември 2021 година).

В края на октомври 2021 г. кредитите за неправителствения сектор са 70.014 млрд. лв. (54.5% от БВП) при 69.188 млрд. лв. към септември 2021 г. (53.9% от БВП). През октомври 2021 г. те се увеличават на годишна база със 7.9% (7.6% годишно повишение през септември 2021 година). Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно и от нетните продажби на кредити от *Други парично-финансови институции (Други ПФИ)*, чиито обем за последните дванадесет месеца е 278.8 млн. лева. На годишна база

⁶ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁷ Неправителственият сектор обхваща сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомагатели*, *Каптивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*) и сектор *Домакинства и НТООД (Нетърговски организации, обслужващи домакинствата)*.

⁸ Вземанията от неправителствения сектор по инструменти включват кредити, репо-сделки, дългови ценни книжа и акции и други капиталови инструменти.

продадените кредити⁹ от *Други ПФИ* са 278.8 млн. лв. (в т. ч. 1.1 млн. лв. през октомври 2021 г.), а обратно изкупените кредити – 0.06 млн. лв. (в т. ч. 0.06 млн. лв. през октомври 2021 година).

Кредитите за *Нефинансови предприятия* нарастват с 4.4% на годишна база през октомври 2021 г. (4.1% годишно повишение през септември 2021 г.) и в края на месеца достигат 36.763 млрд. лв. (28.6% от БВП). Кредитите за *Домакинства и НТООД* са 28.386 млрд. лв. (22.1% от БВП) в края на октомври 2021 година. Спрямо същия месец на 2020 г. те се увеличават с 12.1% (11.8% годишно повишение през септември 2021 година). В края на октомври 2021 г. *жилищните кредити* са 13.708 млрд. лв. и нарастват на годишна база с 16.5% (16.2% годишно увеличение през септември 2021 година). *Потребителските кредити* възлизат на 13.089 млрд. лв. и се увеличават с 10.1% спрямо октомври 2020 г. (9.9% годишно повишение през септември 2021 година). На годишна база *другите кредити*¹⁰ намаляват със 7.1% (11% годишно понижение през септември 2021 г.), като достигат 395.4 млн. лева. Кредитите за *Работодатели и самоаети лица* се понижават с 0.1% на годишна база през октомври 2021 г. (0.1% годишно намаление през септември 2021 г.) и в края на месеца са 404.1 млн. лв.

Кредитите, предоставени на *финансови предприятия*, са 4.865 млрд. лв. (3.8% от БВП) в края на октомври 2021 година. В сравнение с октомври 2020 г. те се увеличават с 12.1% (11.3% годишно повишение през септември 2021 година).

Графика 3

⁹ Включват се всички кредити, които са прехвърлени на трети лица и са изключени от балансите на парично-финансовите институции. Задбалансово отчитаните кредити не попадат в обхвата на показателя.

¹⁰ В показател *други кредити* се включват и средствата, отпуснати на сдруженията на собствениците по *Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради*.

В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ¹¹ БНБ събира информация за всички балансови показатели на ПФИ, включително информация за кредитите, които са реструктурирани¹² или са необслужвани¹³. Предоставяната от банките информация за тези кредити е агрегирана поради това, че за целите на паричната и на лихвената статистика не се събират детайлни данни за кредитите по срокове на просрочие.

В съответствие с международната практика отчитането за паричната статистика се различава от това за надзорни цели, включително при отчитането на кредитите, които са реструктурирани или са необслужвани. Подробна информация относно отчетните правила за целите на паричната статистика се съдържа в методологическите бележки към данните.

Нетните чуждестранни активи са 73.090 млрд. лв. в края на отчетния месец при 73.775 млрд. лв. в края на септември 2021 година. Те нарастват с 8.1% в сравнение с октомври 2020 г. (8.4% годишно повишение през септември 2021 година). През октомври 2021 г. чуждестранните активи се увеличават с 11.7% (11% годишен ръст през септември 2021 г.), като достигат 84.895 млрд. лева. Чуждестранните пасиви са 11.805 млрд. лв. и на годишна база нарастват с 41.1% (30.4% годишно повишение през септември 2021 година).

¹¹ Регламент (ЕО) №1017/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор "Парично-финансови институции" (ЕЦБ/2013/33) и Регламент (ЕО) №1072/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно статистика за лихвените проценти, прилагани от парично-финансовите институции по депозити и кредити на домакинства и нефинансови предприятия (ЕЦБ/2013/34).

¹² Реструктурирани кредити са тези, които са определени като реструктурирани експозиции съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 680/2014 на Комисията от 16 април 2014 година за определяне, в съответствие с Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета, на техническите стандарти за изпълнение по отношение на предоставянето на информация от институциите на надзорните органи.

¹³ Необслужвани са кредитите, които отговарят на поне едно от условията по член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Годишно изменение, %)

	2018	2019	2020	Септември 2021	Октомври 2021	
					Салдо (млн. лева)	Годишно изменение (%)
КОМПОНЕНТИ НА МЗ						
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	8.8	9.9	10.9	13.3	123,160	12.7
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	12.2	15.5	35.8	20.1	95,577	19.7
1.1. Пари извън ПФИ	10.0	10.5	12.2	18.3	21,841	17.7
1.2. Овърнайт депозити	13.1	17.6	44.8	20.6	73,736	20.3
2. М2 - М1 (Квализпари = 2.1.+2.2.)	4.7	2.3	-27.0	-4.9	27,583	-6.4
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	5.5	1.3	1.8	-5.2	26,994	-6.6
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	2.7	4.8	-95.2	6.8	589	5.2
3. МЗ - М2(=3.1.)	-99.3	-100.0	0.0	0.0	0	0.0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	-99.3	-100.0	0.0	0.0	0	0.0
ИЗТОЧНИЦИ НА МЗ						
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	8.4	3.1	15.3	8.4	73,090	8.1
1.1. Чуждестранни активи	8.3	3.1	12.3	11.0	84,895	11.7
1.2. Чуждестранни пасиви	7.8	2.9	-4.7	30.4	11,805	41.1
2. НЕТНИ ВЪТРЕШНИ АКТИВИ (=2.1.+2.2.)	7.8	14.1	5.4	15.0	74,039	14.9
2.1. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.1.+2.1.2.)	7.5	11.5	7.9	14.4	74,489	14.3
2.1.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	-212.1	243.8	384.7	198.6	2,326	235.0
2.1.2. Вземания от неправителствения сектор ²	8.9	9.7	4.5	7.5	72,163	7.9
2.2. ДРУГИ ПОЗИЦИИ ³	17.7	279.7	-161.7	22.0	-450	37.8
ДЕПОЗИТИ⁴ И КРЕДИТИ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИЯ СЕКТОР						
ДЕПОЗИТИ⁴ (=1+2+3)	7.3	9.7	9.7	11.8	100,664	11.3
1. Нефинансови предприятия	5.2	14.3	10.5	10.8	31,693	12.2
2. Финансови предприятия	16.9	2.4	2.0	36.3	3,966	18.5
3. Домакинства и НТООД	7.7	8.0	9.7	10.9	65,006	10.4
КРЕДИТИ (=1+2+3)						
1. Нефинансови предприятия	5.4	5.9	3.0	4.1	36,763	4.4
2. Финансови предприятия ⁵	23.7	46.9	3.6	11.3	4,865	12.1
3. Домакинства и НТООД (=3.1.+3.2.+3.3.+3.4.)	11.2	9.5	6.6	11.8	28,386	12.1
3.1. Овърдрафт	2.2	-2.4	-9.0	-3.7	1,193	-3.8
3.2. Жилищни кредити	11.8	14.5	11.6	16.2	13,708	16.5
3.3. Потребителски кредити	16.6	10.8	5.0	9.9	13,089	10.1
3.4. Други кредити	-24.1	-40.9	-22.0	-11.0	395	-7.1
в т. ч. Работодатели и самонаети лица	-	-	-	-0.1	404	-0.1

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидираня баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2013/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*. Отрицателните стойности показват превишение на задълженията спрямо вземанията на *Парично-финансовите институции* към сектор *Държавно управление*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спонсори*, *Каптивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации*, *обслужващи домакинствата*).

³ Включва следните позиции: *Други активи и пасиви* (нето), *Нефинансови активи* и *Отношения между Парично-финансови институции* (нето).

⁴ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁵ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

ПАРИЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Принос на компонентите им към годишното изменение, %)

	2018	2019	2020	Септември 2021	Октомври 2021
КОМПОНЕНТИ НА МЗ					
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	8.8	9.9	10.9	13.3	12.7
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	6.8	8.9	21.6	14.6	14.4
1.1. Пари извън ПФИ	1.6	1.7	2.0	3.1	3.0
1.2. Овърнайт депозити	5.1	7.2	19.6	11.5	11.4
2. М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	2.1	1.0	-10.7	-1.3	-1.7
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	1.7	0.4	0.5	-1.4	-1.7
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	0.4	0.6	-11.2	0.0	0.0
3. МЗ - М2(=3.1.)	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0
ОСНОВНИ ИЗТОЧНИЦИ НА МЗ					
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	8.4	3.1	15.3	8.4	8.1
1.1. Чуждестранни активи	9.7	3.6	14.5	12.4	13.1
1.2. Чуждестранни пасиви	1.4	0.5	-0.8	4.0	5.1
2. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.+2.2.)	7.5	11.5	7.9	14.4	14.3
2.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	-1.4	1.7	3.4	6.7	6.2
2.2. Вземания от неправителствения сектор ²	8.9	9.8	4.5	7.8	8.1
в т. ч. Кредити (=а+б+в)	8.1	9.1	4.2	7.6	7.9
а) Нефинансови предприятия	3.1	3.3	1.6	2.2	2.4
б) Финансови предприятия ³	1.0	2.3	0.2	0.8	0.8
в) Домакинства и НТООД	4.0	3.6	2.4	4.6	4.7

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2012/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомагатели*, *Капитивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации*, *обслужващи домакинствата*).

³ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.